مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران عنوان کرد:

توسعه بانکداری الکترونیک به منظور افزایش رضایت مشتریان

بزرگترین مشکل این روزهای سیستم بانکی، بالا بودن معوقات و پایین بودن گردش منابع نزد بانک ها است؛ چراکه گردش منابع در نظام بانکی به دلیل افزایش معوقات بانک ها به شدت کاهش یافته است. از سوی دیگر به دلیل رکود اقتصادی موجود در کشور معاملات به شدت پایین آمده است؛ به گونه ای که نقدینگی در بانک ها یا وجود ندارد و یا از سرعت گردش لازم برخوردار نیست. هرچه سرعت نقدینگی کم باشد؛ به همان نسبت فعالیت اصلی بانک ها مختل می شود. لذا مشکل اصلی بانک ها کمبود نقدینگی به علت معوقات و رکود اقتصادی حاکم بر کشور است. البته در این خصوص برخی از مسئولان بانک ها را معلول و مشکل اصلی اقتصاد می دانند؛ این در حالیست که بانک ها عمدتا معلول شرایط اقتصادی حاکم بر کشور هستند و در چنین شرایطی بانک ها هم تحت تاثیر قرار می گیرند. این مطالب بخشی از صحبت های دکتر مرتضی اکبری مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران در گفتگو با خبرنگار ماهنامه "بورس و بانک" است. وی در یک گفتگوی صمیمانه پاسخگوی سوالات خبرنگار ما شد که ماحصل این گفتگو در ادامه می آید:

معصومه صالحی

بانک قرض الحسنه مهر ایران امسال ده ساله شد. لطفا بفرمایید بانک در این مدت چه دستاوردهای شاخصی داشته است و از لحاظ تعداد شعب، سپرده گذاران و تسهیلات دهی در چه شرایطی قرار دارد؟

دستاوردهای بانک قرض الحسنه مهر ایران را باید بر اساس ماموریت بانک تعریف کرد و متناسب با آن نتیجه گیری کرد که آیا دستاورد شاخصی داشته است یا خیر؟ همانطور که می دانید رسالت بانک قرض الحسنه مهر ایران؛ پوشش افراد نیازمند از طریق ارائه تسهیلات ارزان قیمت یا همان وام قرض الحسنه با کمترین کارمزد است.

در فاز اول قرار بود از طریق جذب منابع مردم بانک را تجهیز کرده و با تخصیص این منابع به متقاضیان بتوان نیازهای ضروری آنها اعم از معیشتی، درمان، خود اشتغالی، مسکن و ... را پوشش داد. اگر بخواهیم عملکرد ۱۰ ساله بانک را ارزیابی کنیم، باید بگوییم بانک در چهار سال ابتدای فعالیت خود نوپا بود و کسی آن را بخوبی نمی شناخت. اعتمادسازی به سیستم بانکی کار بسیار سختی است. در واقع زمانی بانک مهر ایران به عرصه بانکداری ورود پیدا کرد که نه تنها اوضاع سیستم بانکی خوب نبود؛ بلکه اعتماد قوی هم به این بخش وجود نداشت. در عین حال وضعیت سپرده های قرض الحسنه بانک ها در بین مردم همیشه با ابهام و شبهه مواجه بوده است؛ چراکه مردم و برخی مسئولان مطرح می کردند منابع قرض الحسنه بانک ها صرف امور قرض الحسنه نمی شود و این ابهام و عدم شفافیت باعث شده بود اعتماد مردم نسبت به بانک ها به خصوص در حوزه قرض الحسنه به کمترین حد خود برسد. در چنین شرایطی ورود بانک قرض الحسنه ای همچون بانک قرض الحسنه مهر ایران کار سختی بود. مدیران وقت بانک آن زمان تمام تلاش خود را برای افزایش اعتمادسازی انجام دادند و مدل هایی را طراحی کردند تا اعتماد مردم را جلب کنند. خوشبختانه این اقدامات موثر بود و مدل های طراحی شده اثرات خود را بخوبی برجای گذاشت. در واقع می توان گفت فعالیت بانک ۶ سال بوده و ۴ سال اول در حال زیرساخت سازی، طراحی، دستورالعمل ها، تجهیز شعب و ... سپری شده و مدت ۶ سال است که بانک بین مردم جایگاه خود را پیدا کرده و این موفقیت حاصل تلاش مدیرانی است که طی این ۱۰ سال در بانک مشغول بوده اند.

مدیریت در این بانک یک فرآیند و مدل است که مربوط به زمان تاسیس بانک می باشد؛ اما امروز در حال نتیجه دادن است. بانک قرض الحسنه مهر ایران در این یک دهه حدود ۵ میلیون نفر سپرده گذار جذب کرده و تا پایان آبان سالجاری در حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان بالغ بر ۳ میلیون نفر تسهیلات پرداخت کرده که هر ساله بین ۲۵ تا ۳۵ درصد رشد منابع داشته است.

منابع بانک در سال اول فعالیت ۳۷۰ میلیارد ریال بوده که امروز به ۹۱ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. ضمن آنکه بانک تاکنون هیچگونه سودی پرداخت نکرده که همه این منابع در قالب حساب جاری یا حساب پس انداز است که هر دو عملا قرض الحسنه محسوب می شود. بانک مهر ایران در خصوص جذب منابع امسال شرایط بهتری داشت و از ابتدای سال تا پایان آبان ماه (طی ۸ ماه) بالغ بر ۵۰ درصد منابع آن افزایش یافت. این ۵۰ درصد از نظر قدر مطلق یک عدد بسیار بزرگی نسبت به همه سالهای گذشته محسوب می شود و دلیل آن هم اینکه حدود ۳ هزار میلیارد تومان رشد داشته است. در واقع منابع بانک ابتدای سالجاری حدود ۶ هزار میلیارد تومان بوده که تا پایان

آبان ماه بـه ۹ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است که حاصل تلاش همکاران ما در بانک مهر ایـران بوده که عملا مدل هـای بانک را خوب اطلاع رسـانی کـرده و توانسـتند اعتماد آحاد جامعه را جلب کنند.

کاهـش نرخ سـود بانکی نیـز در افزایش منابع تاثیرگذار بوده اسـت؛ به این دلیل که وقتی نرخ سود بانکی کاهش پیدا می کند، بخشی از منابع به سـمت قرض الحسـنه می رود. این موضوع خود نشـاندهنده آن اسـت که بانک توانسـته آنطـور که انتظار می رود و در راسـتای فعالیت خود، عملکرد مناسبی داشته باشد. شاخصی که نشـاندهنده موفقیت بانک است؛ جذب منابع و تخصیص آن منابع می باشد. همانطور که اشاره شد جذب منابع امسـال ۵۰ درصد رشد داشته اسـت که ۹۰ درصد از منابع جذب شده صرف تسهیلات قرض الحسـنه می شود و ۱۰ درصد مابقی سـپرده قانونی نزد بانک مرکزی است که البته اجازه اعطای تسـهیلات از این رقم را نداریم. در حال حاضر از ۹ هـزار میلیارد تومـان منابعی که در اختیار بانک اسـت، حدود ۸۲۰۰ میلیارد تومان آن تسـهیلات پرداخت شده است. یکی از ویژگی های مثبت بانک مهر ایران این اسـت که تاکنون از منابع قرض الحسنه به پرسـنل خود وامی نداده است و تسهیلات مورد نیاز همکاران همیشه از منابع سهامداران پرداخت شده است.

یکی دیگر از ویژگی های شـاخص بانک مهر ایران این است که به جز عقد قرض الحسنه؛ هیچ گونه فعالیت بنگاه داری و حاشیه ای دیگری نـدارد که این موضوع خود عامل موفقیت بانک محسـوب می شـود؛ چراکه همواره یک هدف داشـته و توانسته شفاف تر از قبل عمل کند. از نظر صورت های مالی نیز تنها بانکی هسـتیم که صورت های مالی ۶ ماهه اول ۹۶ در سـایت بانک موجود است. بانک مهر ایران در حال حاضر با ۵۳۰ شعبه و ۳۰۰۰ نفر پرسنل مشغول فعالیت می باشد.

بانک رسـالت هم مثل شـما فعالیت قرض الحسنه ای دارد با این تفاوت که عمرش کوتاه تر از بانک شماسـت. آیا حضور این بانک در کنار شما به عنوان یک رقیب جدی محسوب می شود؟ یعنی توانسته بخشی از منابع را به خود جذب کند؟

خوشـبختانه طی این مدت ۱۰ سـال هیچوقت کسـی را رقیب خود احساس نکردیم؛ چراکه منابع مالی کشور وسیع و زیاد است؛ اما سهم بانک های قرض الحسـنه از این میزان بسیار ناچیز می باشد. در واقع بانک مهر ایران تلاش نمی کند سـهم بانک قرض الحسـنه رسالت را بگیـرد یا بالعکس؛ بلکه تلاش می کند از ظرفیت های موجود سـهم بیشـتری به دست بیاورد. درست است که این دو بانک از نظر ساختار فیزیکی نسـبت به خیلی از بانک ها بزرگتر هسـتند؛ اما از نظر منابع آنقدر سهم ناچیزی دارند که نمی توانند با یکدیگر رقابت داشته باشند. اتفاقـا برخی اوقات باید با هم افزایی بتوانند سـهم بیشـتری از منابع موجود در کشـور را برداشـت کنند. نکته قابل توجه اینکه بانک های قرض الحسـنه تحت هیچ شـرایطی نمی تواننـد جایگزین بانک های تجاری باشند و همیشه نقش مکمل بانک های تجاری را داشته اند.

به نظر شـما ممکن است بانک های قرض الحسنه دیگری راه اندازی شود؟

بـه نظر من ایجاد یک بانک دیگر چه قرض الحسـنه و چه تجاری در کشـور به صلاح نیسـت. به دلیل آنکه برای تاسیس یک بانک جدید هزینه های زیرسـاختی باید صورت گیرد (تاسـیس شـعب، پرسنل، بانکداری الکترونیک و ...). این در حالی است که امروزه تنها ۳۰ درصد پتانسـیل این حوزه اسـتفاده می شود و باید از امکانات موجود بهره مند شـد. این ظرفیت عام اسـت و متعلق به شـخص خاصی نیست. مثلا گفته می شود فلان نهاد می خواهد بانک قرض الحسـنه تاسـیس کند که این موضوع اشـتباه بزرگی اسـت؛ چراکه راه اندازی یک بانک جدید به ساختمان، تاسیس شعبه، ایجاد فضای مناسب برای بانکداری الکترونیک، استخدام پرسنل و ... نیاز دارد.

ایـن نهادها می توانند به جـای راه اندازی یک بانـک جدید، بـا هر بانکی یک قـرارداد توافقی منعقد کنند تا هرچه منابع جذب کردند؛ مطابق توافـق حاصله به افراد مدنظر تسـهیلات قرض الحسنه اعطا کند و دیگر نیاز به این هزینه های اضافی نباشد.

> توسعه زمینه های بانکداری الکترونیک با کاهش ترددهای مراجعین، نقش بسزایی در بهبود کیفیت آب و هوا و حفاظت از محیط زیست دارد و این بانک تمامی تلاش خود را برای اجرای کامل محورهای بانکداری سبز به کار خواهد گرفت. افزایش پوشش تسهیلات قرض الحسنه برای مردم از اولویت های اصلی این بانک است

لطفـا در خصـوص اهمیـت بانکـداری الکترونیـک و نقـش آن در تسـریع امـور مربوط به مشتریان بفرمایید.

همانگونه که می دانید اهمیت بانکداری الکترونیک و نقش موثر آن در افزایش رضایتمندی مشتریان، مراجعین و متقاضیان بر کسی پوشیده نیسـت. در همین راسـتا بانک قرض الحسـنه مهر ایران در راسـتای مشتری مداری و با هدف دسترسی آسان و سریع هموطنان به استفاده از خدمات این بانک، شـعب خود را با برخورداری از آخرین امکانات و تجهیزات پیشرفته بانکداری الکترونیکی توسعه می دهد.

بانک مهر ایران نخسـتین بانکی اسـت که در شبکه بانکی کشور با راه اندازی و اسـتفاده از سـامانه های آنلاین، افتتاح حساب و درخواست تسـهیلات در کنار سایر خدمات مبتنی بر اینترنت مانند موبایل بانک، اینترنت بانک، تلفن بانک و غیره؛ رفت و آمدهای غیر ضروری مشتریان را کاهش و در وقت آنان صرفه جویی می کند.

از سـوی دیگر توسـعه زمینه های بانکـداری الکترونیـک با کاهش ترددهای مراجعین، نقش بسزایی در بهبود کیفیت آب و هوا و حفاظت از محیـط زیسـت دارد و این بانک تمامی تلاش خـود را برای اجرای کامل محورهای بانکداری سـبز به کار خواهد گرفت. افزایش پوشـش تسـهیلات قرض الحسـنه برای مردم از اولویت هـای اصلی این بانک است؛ لذا ضروری است همه همکاران در این راستا تلاش کنند؛ اگرچه پرسـنل بانک برای حل مشکلات موجود و رسیدگی به امور مشتریان تاکنون از هیچ تلاشی دریغ نکرده اند.

لطفا در خصوص چالش ها و مشکلات سیستم بانکی توضیح بفرمایید. به نظر شـما آیا قانون بانکداری موجود در کشور نیاز به تغییر و اصلاحات دارد؟

مهمترین مشـکلات موجود در بانک ها؛ بحـث معوقات و پایین بودن گردش منابع نزد آنهاسـت. در واقـع گردش منابع مالی بانک ها طی سـال های اخیر به دلیل افزایش شـدید معوقات بانک ها؛ به شـدت کاهش یافته اسـت. از سـوی دیگر شـرایط رکود حاکم بر اقتصاد هم باعث شـده است معاملات کشور به شدت کاهش یابد؛ به گونه ای که نقدینگی در بانک ها وجود ندارد و یا از سـرعت لازم برخوردار نیست. به عبارتی دیگر هرچه سرعت نقدینگی کم باشد، به همان تناسب نیز فعالیت اصلی بانک ها مختل می شود. بنابراین مشکل اصلی بانک ها؛ کمبود نقدینگی اسـت که معلول معوقات و رکـود اقتصادی حاکم بر کشور است.

متاسـفانه برخی از مسئولان کشـوری بانک ها را علت و مشکل اصلی اقتصاد می دانند؛ در حالی که شاید ۱۰ تا ۲۰ درصد مشکلات موجود به سیسـتم بانکی مربوط می شـود. در واقع بانک های کشـورعمدتا

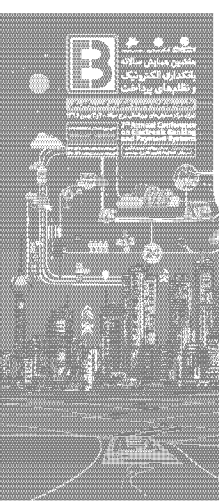

معلول شـرایط اقتصادی کشور هستند؛ در چنین شـرایط بد اقتصادی بانک ها هم تحـت تاثیر قرار می گیرنـد. اتفاقا بانک ها با سـرعت و حجم بیشـتری با مشکلات مواجه می شوند. وقتی اقتصاد کشور دچار مشـکل می شود، بانک ها نخسـتین نهادی اسـت کـه ضربه می خـورد؛ چراکه اقتصاد کشـور ما بانک محور اسـت؛ یعنی تامین مالی بنگاه ها بر عهده بانک هاسـت. بـه همین دلیل نخستین بحرانی که در اقتصاد رخ دهد، بانک ها به شـدت تحـت تاثیر آن قرار می گیرند. کشور طی سال های اخیر با بحران های سیاسـی و اقتصادی زیادی مواجه بوده؛ نوسانات نرخ ارز، بالا بودن نرخ تورم، تحریم ها و ... مسـائلی بوده که اقتصاد کشور سال ها با آنها درگیر بوده اسـت. همچنین سلایق مختلف در سیاست های مدیران سبب شـده هیچوقت در جامعه ثبات اقتصادی نداشته باشیم کـه در همیـن خصوص نه بانک ها و نه هیچ بنـگاه اقتصادی دیگری نتوانسته خود را با آنها تطبیق دهد.

از سـوی دیگر در قوانین و لایحه بانکـداری به هیچ عنوان از بانک ها حمایت نشـده است و همیشه در این قوانین بانک ها متضرر بوده اند. در واقع اقتصاد ما همیشه با دو مشکل تورم و اشتغال مواجه بوده است؛ امـا تمام تلاش دولت ها و نمایندگان مجلـس این بوده که در قوانین مصوب؛ اشتغال، رکود و تورم را از بین ببرند یا به حداقل برسانند.

بانک ها باید منابع بنگاه ها را در قوانین تامین کنند. با بررسی قوانین موجود در می یابیم تمام قوانین به نفع بنگاه هایی است که از بانک ها وام و تسهیلات می گیرند و هیچ وقت منافع بانک به عنوان یک بنگاه اقتصادی در نظر گرفته نشـده است. بانک ها همیشه یک واسط مالی بـوده که منابع را از یک طرف مـی گیرند و به طرف دیگر تزریق می کنند. در نتیجه اگر منابعی به بانک ها تزریق نشـود، بانک پولی ندارد که بخواهد آن را به بنگاه ها تزریق کند. در چنین شـرایطی بانک ها نرخ سـود را به خاطر حل مشـکلات خود (معوقات، عدم جذب منابع مالی جدید، از دست دادن مشتریان سابق و ...) افزایش می دهند.

معوقات بانک معلول همان قوانینی اسـت کـه به نفع بنگاه ها تدوین شـده و بانک به آن بنگاه ها و یا نهادها وام پرداخت کرده اسـت؛ حالا این بنگاه تحت شرایط سیاسی ورشکست شده و پولی ندارد که اقساط وام دریافتـی خود را به بانک بپردازد. به عبارتی دیگر عده ای با رانت، بدون رانت، طبق قوانین و یا با هر شـرایط دیگری از بانک وام گرفته انـد و در پروژه هایی سـرمایه گـذاری کرده اند که ایـن پروژه ها به خاطر عدم برنامه مناسب و یا تحت شرایط بحرانی اقتصادی و سیاسی جامعه بازده نداشته و بنگاه توان پرداخت پول بانک را ندارد. همانطور که اشاره شـد پول بانک از یک سری سپرده گذار تامین شده است و سـپرده گذار هم حداقل سود سـپرده اش را علی الحساب ماهانه می خواهـد؛ در حالی که بانک نمی تواند اصل پول سـپرده گذار را بدهد چه برسـد به سود آن. به همین دلیل برای پرداخت سود سپرده گذار قدیمی مجبور اسـت سـپرده جدید جذب کند تا بتواند حداقل سود سپرده های مردم را بپردازد. در همین راستا برای جذب سپرده جدید بین بانک ها رقابت ایجاد می شود و به همین دلیل بانک ها مجبور می شـوند نرخ سـود را افزایش دهند. زیرا اگر نرخ سود را افزایش ندهند؛ همان سـپرده گذار قدیمی هم سـرمایه خود را از بانک خارج خواهد کرد. در نتیجه بانک برای حفظ سپرده گذار قدیمی و پرداخت سود به آن مجبور اسـت با بقیه بانک ها رقابت کند و در این رقابت نرخ سود قاعدتا افزایش می یابد.

همانطور که می دانید نرخ سود صرفا برای بانک ها نیست؛ بلکه دولت نیز اوراقی را صادر می کند. از سوی دیگر صندوق هایی با درآمد ثابت از طریق بورس مجوز می گیرند و منابع جذب می کنند؛ شرکت هایی مثل ایران خودرو و سایپا نیز محصولات خود را پیش فروش می کنند و ... همه اینها نرخ سودی دارند؛ اما در این میان صرفا به بانک ها برای کاهش نرخ سود فشار می آورند. اگر قرار بر کنترل و کاهش نرخ سود باشد، باید همه با هم کنترل شوند. بر فرض مثال صندوق ها با درآمد ثابت هم حق ندارند بیشتر از ۱۵ درصد سود دهند، یا اوراق قرضه ای که دولت تعیین می کند هم باید بین ۱۵ الی ۱۶ درصد باشد.

متاسفانه هرچند سـال یکبار در قوانین استمهال اتفاق می افتد؛ مثلا دولت در سفرهای استانی اعلام می کند که بانک ها جرایم مالی، سود و ... را ببخشـند. در آن صورت بانک ها طلبکار دولت می شـوند و از سـوی دیگر دولت به جای پرداخت پول بـه بانک؛ ملک، کارخانه و ... را به بانک ها می دهد که این املاک نقدینگی برای بانک ها به همراه ندارد.

در نتیجه ضروری است که بانک ها باید مقداری مستقل تر از تکالیف قانونی خود عمل کنند و در قوانین باید تدابیری اتخاذ شـود که بانک هـا تحت فشـار قوانین و نماینـدگان مجلس در اعطای تسـهیلات و یا بخشـودگی جرایم قـرار نگیرند تا بتوانند به طـرح ها و پروژه های کارشناسـی شـده ای که بازده اقتصادی دارند تسهیلات دهند، نه به طرح هایی که از سـوی شـخص یا نهادی به صـورت قانونی و یا غیر قانونی پیشنهاد و به بانک ها تکلیف شده اند.

همچنین در لایحه بانکداری و در خصوص انواع عقودی که بسـته می شـود، باید تضمین های جدی تری گرفته شـود؛ چراکه بانک موظف است به سپرده گذار سود قطعی بدهد. بانک وکیل است، اما زمانی که تسهیلات گیرنده با مشکل مواجه می شود و نمی تواند اقساطش را به بانک پرداخت کند، هیچ تضمینی برای آن وجود ندارد. به همین دلیل این موضوع باعث شده عقدهایی همچون مضاربه، مشارکت مدنی و یا فروش اقسـاطی؛ در محتوا اجرایی نشـود؛ چراکه بازده لازم را نداشته است.

از طرف دیگر بانک متعهد به پرداخت سود است؛ لذا باید ترتیبی اتخاذ شـود که این مشکل برطرف شود. در واقع باید بهترین تضمین پروژه؛ منافع آن باشد و بانک وارد پروژه ای شود که منافع و توجیه اقتصادی داشـته باشـد. به همین علت تضمین وثیقه یا واگذاری طرح به بانک جوابگو نیسـت. باید در حوزه های ورشکستگی، تملیک وثایق و ... نیز فکری اساسی در لایحه بانکداری شود.

همچنیـن تغییـر مداوم مدیریت سیسـتم بانکی نیـز خیلی جوابگو نیسـت؛ چراکه با تغییر مدیریت صرفا سلیقه ها عوض می شود و در بدنـه اتفاق خاصی نمی افتد. در نتیجه باید ثبات در سیسـتم بانکی برقرار شـود و بانک هـم به عنوان یک بنگاه اقتصـادی دیده و مورد

حمایت قرار گیرد.

فرمودید دولت در قبال بدهی های خود به بانک ها املاکی را واگذار می کند. نظر شما در مورد ابلاغ وزیر امور اقتصادی و دارایی به بانک ها برای فروش این دارایی های مازاد چیست؟

همانطور که می دانید بانک های قرض الحسنه به دلیل اینکه فعالیت بنگاهی انجام نمی دهند؛ املاک مازاد ندارند. در واقع دولت این املاک را در قبال بدهی به بانک ها می دهد و می گوید آن ملک را به مزایده بگذارد و بفروشد. از سوی دیگر بر روی املاک قیمت کارشناسی می گذارند که منافع بانک در آن در نظر گرفته نمی شود. به طور مثال قیمت را ۱۰۰ واحد می گذارند؛ در حالیکه بیشتر از ۲۰ واحد هم خریداری نخواهد شد؛ اما بانک اجازه ندارد کمتر از ۷۰ واحد بفروشد. به همین دلیل بانک نه می تواند املاک را بفروشد و نه نگه دارد. هر چند بانک ها تمایل زیادی برای فروش این املاک دارند؛ اما بنا بر دلایل و مشکلات حقوقی، شرعی و قانونی که این املاک دارند؛ به راحتی به فروش نمی روند. لذا دولت و مجلس باید به بانک ها در این خصوص کمک کنند تا این املاک به قیمت های معقول تر و مناسب تری فروخته شود. همچنین در نظارت هایی که انجام می دهند؛ باید مصلحت بانک ها را هم مدنظر قرار دهند.

در بحث کارخانجات بانک ها به هیچ عنوان نمی توانند این املاک را بفروشد؛ چراکه اولا کسی حاضر نیست کارخانه ورشکسته را بخرد. دیگر اینکه خود بانک ها هم توانایی راه اندازی این کارخانجات ورشکسته را ندارند؛ در هر صورت موجب ضرر بانک می شود. با این حال مطابق آمار منتشر شده بانک ها امسال حدود ۱۵هزار میلیارد تومان املاک مازاد خود را به فروش رسانده اند.

لطفا در مورد معوقات بانک قرض الحسنه مهر ایران بفرمایید. آیا آماری از معوقات این بانک دارید؟

خوشبختانه بانک قرض الحسنه مهر ایران یکی از بهترین بانکهاست که میزان معوقاتش حدود یک درصد است و در این ۱۰ سال بیشتر از یک درصد هم نشده است. از میزان ۸۱۰۰ میلیارد تومان تسهیلات چیزی حدود یک درصد یعنی ۸۰ میلیارد تومان معوقات داریم که این موضوع جزء ایده آل های بانک محسوب می شود. این موضوع به دو دلیل است؛ اول اعتقادات مردم به امر قرض الحسنه است که میزان قسط آنها هم خیلی بالا نیست و دیگری هم به دلیل همت همکاران در استان های مختلف است؛چرا که می دانند اگر معوقات بانک بالا برود، عملا چرخ بانک از کار می افتد.

جناب دکتر اکبری؛ در مورد کاهش نرخ سود فرمودید که این موضوع تا حدودی باعث شده منابع به سمت بانک های قرض الحسنه هدایت شود. به طور کلی این موضوع را چطور ارزیابی می کنید؟ موضوع دیگری که مطرح است اینکه بسیاری از کارشناسان معتقدند متناسب با کاهش نرخ سود، نرخ تسهیلات هم باید کاهش پیدا کند. در این خصوص چه نظری دارید؟

اگر بخواهیم منطقی بگوییم قاعدتا باید متناسب با کاهش نرخ سود؛ نرخ تسهیلات هم کاهش پیدا کند. تورم در کشور ۱۰ درصد است و بانک ها ۲۰ تا ۲۲ درصد به سپرده گذار سود می دهند که اصطلاحا به آن "نرخ بدون ریسک" می گویند. در واقع "نرخ بدون ریسک"، تورم به اضافه یک تا دو درصد سود محسوب می شود و عملا نباید نرخ سود بیشتر از ۱۵ درصد باشد؛ اما به وضوح می بینیم تورم ۱۰ درصد است، اما بانک ها ۲۰ درصد سود می دهند. یعنی سپرده گذار هم ۱۰ درصد قدرت خریدش حفظ می شود و هم ۱۰ درصد سود می گیرد؛ بدون هیچ ریسکی. از سوی دیگر تولید ۲ تا ۵ درصد هم بازده اقتصادی ندارد؛ در نتیجه سرمایه گذار چگونه می تواند با توجه به هزینه های تولید اعم از مالیات، کارگر و هزینه های جانبی اقدام به سرمایه گذاری کند که در نهایت ۲ تا ۵ درصد سود ببرد. آیا این روند منطقی به نظر می آید؟ خیر. در نتیجه تصمیم می گیرد سرمایه خود را در بانک نگه دارد و ۲۰ درصد هم سود بگیرد. آنچه که مسلم است اینکه فعالیت اقتصادی و تولیدی در دوران رکود، بازده اقتصادی لازم را ندارد. بانک ها هم به دلیل کسری نقدینگی و حفظ سپرده های موجود خود نمی توانستند سود را کاهش دهند.

از سوی دیگر دولت و مجلس همزمان با کاهش نرخ سود سپرده ها باید فرصت های سرمایه گذاری را ایجاد کنند تا مردم بتوانند سرمایه های خود را در آن بازارها سرمایه گذاری کنند و بازده خوبی برای آنها داشته باشد. البته ایجاد فرصت های سرمایه گذاری به شرایط سیاسی کشور برمی گردد؛ یعنی باید ثبات سیاسی برقرار و فضا برای سرمایه گذار خارجی امن شود. کاهش نرخ سود بانکی کار خوبی بود که از طرف بانک مرکزی صورت گرفت، با این تفاوت که همه را درگیر کرده است؛ بورس، بانک ها، شرکت هایی که محصولاتشان را پیش فروش می کردند و اوراق قرضه دولتی، همگی به نوعی درگیر کاهش نرخ سود شدند. البته کاهش نرخ سود فاز اول است و نگهداری نرخ سود در این سطح مهمتر از اقدام اولیه است. اگر رکود اقتصادی موجود از بین نرود و سرمایه گذاری لازم در بخش تولید انجام نشود؛ بازارهای سفته بازی اعم از ارز، سکه و ... که مولد هم نیستند؛ تقویت می شود. در نتیجه شرایط اقتصادی کشور باید به گونه ای تغییر کند تا فرصت های سرمایه گذاری لازم ایجاد شود و مشتریان بتوانند از طرق دیگری کسب سود کنند. در واقع تولید باید مزیت مناسب داشته باشد و مشکلات لایحه بانکداری نیز هر چه سریعتر برطرف شود تا نرخ سود از این میزان بالاتر نرود.

در پایان چنانچه مطلب خاصی دارید بفرمایید.

خوشبختانه بانک قرض الحسنه مهر ایران امروزه جایگاه واقعی خود را پیدا کرده است و طی سال های آتی موفق تر هم عمل خواهد کرد که در این مسیر به حمایت مردم نیاز دارد؛ چراکه بانک متعلق به مردم است. امسال به ۵۰۵ هزار نفر تسهیلات پرداخت شده که بالغ بر ۵۴۰۰ میلیارد تومان است؛ یعنی بطور میانگین ۱۰ میلیون تومان برای هر متقاضی می شود. متاسفانه سطح درآمد ۸۰ درصد مردم بسیار پایین است و وام های قرض الحسنه بانک مهر ایران تا حدودی مشکلات کوچک آنها را حل خواهد کرد. در نتیجه وجود بانک های قرض الحسنه ای مثل مهر ایران و رسالت می تواند در راستای مسئولیت اجتماعی بانک ها؛ باعث حل مشکلات کوچک مردم شود؛ فقط باید تدابیری اندیشید تا سرعت روند پرداخت تسهیلات بیشتر شود.

در پایان امیدواریم شرایط اقتصادی کشور بهبود پیدا کند و اعتماد مردم به بانک های قرض الحسنه افزایش یابد. حتی اگر سپرده گذاران تنها حساب جاری خود را در بانک های قرض الحسنه قرار دهند؛ کار بسیار بزرگی در حق مردم می کنند؛ ضمن آنکه برای خود آنها نیز امتیازی لحاظ می شود و زمانی که به وام نیاز داشته باشند؛ خیلی سریع تر می توانند از تسهیلات استفاده کنند.

کاهش نرخ سود بانکی کار خوبی بود که از طرف بانک مرکزی صورت گرفت، با این تفاوت که همه را درگیر کرده است؛ بورس، بانک ها، شرکت هایی که محصولاتشان را پیش فروش می کردند و اوراق قرضه دولتی، همگی به نوعی درگیر کاهش نرخ سود شدند. البته کاهش نرخ سود فاز اول است و نگهداری نرخ سود در این سطح مهمتر از اقدام اولیه است

